

TANTÁRGYI TEMATIKA

Alkotmányjog 1.; Jogász szak, osztatlan képzés

(Nappali/Levelező)

Tantárgy neve: Alkotmányjog 1.	Tantárgy Neptun-kódja: Nappali: AJALK271N3 Levelező: AJALK271L3 Diplomás levelező: AJALK271D3 Tárgyfelelős intézet: Államtudományi Intézet/Alkotmányjogi Tanszék Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Prof. Dr. Bragyova András, egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Prof. Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár, Dr. Hallók Tamás egyetemi docens, Dr. Pap Gábor adjunktus, Dr. Panyi Béla c. egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ó	Előfeltétel: Nappali: Bevezetés a jog- és államtudományokba AJJOE275N1 Levelező: Bevezetés a jog- és államtudományokba AJJOE275L1 Diplomás levelező: Bevezetés a jog- és államtudományokba AJJOE275D1, AJJOE275DIG1
Óraszám/hét: Nappali: 2 óra/hét Levelező és (Diplomás) levelező: 16 óra/félév	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: Nappali és Levelező: 4 kredit Diplomás levelező: 5 kredit	Munkarend: Nappali és (Diplomás) levelező
Tantárgy feladata és célja: A tárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek az alkotmány és az alkotmányjog fogalmával, az alkotmányosság kritériumaival, a jogforrási rendszer alkotmányos elveivel, a jogforrások fajaival. A stúdium keretében bemutatásra kerülnek: a szuverenitás fogalma, jellemzői, az állampolgársági jog, valamint a közvetlen és képviselői demokrácia intézményei. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T2, T5, T10, T11, T13, T14 <i>képesség:</i> K4, K5, K6, K7, K9, K10, K16, K19, K30, K31 <i>attitűd:</i> A2, A3, A4, A9, A10, A12, A15, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F2, F5, F6	
Tantárgy tematikus leírása: Előadás: <ol style="list-style-type: none"> 1. Az alkotmány fogalma. Az alkotmányosság fogalma. Az alkotmányjog fogalma. Az alkotmányozó hatalom. Az alkotmánymódosítás. Az alkotmányok típusai. Alkotmányjog és államjog. 2. Az alkotmányos demokrácia. Az alkotmány, mint alaptörvény. Az alkotmány, mint a jogrendszer alapja. Az alkotmány elsődlegessége. 3. Az alkotmány alapvető elvei: demokrácia, hatalommegosztás, jogállamiság. Az alkotmány értelmezése. 4. Az újabb magyar alkotmánytörténet vázlata 1945-től napjainkig. A szocialista rendszer alkotmányjogának alapintézményei. (Az alkotmány politikai jellege: a népköztársaság. A párt vezető szerepe. A hatalom egysége. Az Országgyűlés működése. Az Elnöki Tanács. A Hazafias Népfront. Az állampolgári jogok. A szocialista törvényesség. A tanácsrendszer.) Az 1988–1990-es 	

átalakulás alkotmánytörténetének vázlata.

5. A jogforrási rendszer alkotmányos alapjai és elvei. A jogforrás fogalma, a jogforrások rendszere. A jogforrási hierarchia és a jogforrási rendszer egyéb rendező elvei.
6. A nemzetközi szerződések. Az Alkotmánybíróság határozatai, a közjogi szervezetszabályozó eszközök, a szokásjog és bírói jog. Az Európai Unió jogforrásai a magyar jogban.
7. A jogalkotási eljárás az alkotmányjogban. Alkotmányos követelmények a jogalkotásban. A jogszabályok érvényessége és hatálya. A jogszabályok kihirdetése, közzététele és nyilvántartása. A hivatalos lap. Elektronikus jogszabálygyűjtemények.
8. Szuverenitás az alkotmányjogban. A szuverenitás az alkotmányban, nemzeti szuverenitás, népszuverenitás, parlamenti szuverenitás. Szuverenitás és demokrácia. Az állami szuverenitás az alkotmányjogban és a nemzetközi jogban.
9. A szuverenitás terjedelme: terület és népesség. A szuverenitás megosztása az államon belül: a szövetségi állam. Állami szimbólumok (himnusz, zászló, címer).
10. Az állampolgársági jog. Az állampolgárság jogi tartalma. Az állampolgársági jog története, különösen a magyar állampolgársági jog. A magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése és megszűnése.
11. A kettős állampolgárság és magyar állampolgárság. Az EU állampolgárainak státusa. A külföldiek, a menekültek és a hontalanok alkotmányos helyzete.
12. A képviselői demokrácia. Képviselő és választás. A választójog alkotmányos elvei. Választási rendszerek.
13. A magyar választási rendszer. A választójog. A választójogosultság. A választási eljárás alapjai és a választási szervek. A jelölés, választási kampány. A mandátumok elosztása egyéni választókerületben, illetve országos listáról (a töredékszavazatok). Eredmény-megállapítás.
14. A közvetlen demokrácia intézményei. Népszavazás és népi kezdeményezés. A referendum szabályozása és típusai. Az országos népszavazás és népi kezdeményezés alkotmányos feltételei.

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A kollokviumot szóban kell teljesíteni.

A kollokviumi vizsga értékelése a következőképpen történik:

- 0% – 50% = Elégtelen (1)
- 51% – 63% = Elégséges (2)
- 64% – 77% = Közepes (3)
- 78% – 89% = Jó (4)
- 90% – 100% = Jeles (5)

Alkalmazott pedagógiai módszer: tematikus prezentáció, stb.

Kötelező irodalom:

Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Ötödik, átdolgozott kiadás. (Szerk.: Schanda Balázs - Trócsányi László) HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2016.

Bátyi Emese – Hallók Tamás – Panyi Béla – Pap Gábor – Paulovics Anita: *Alkotmányjog bachelor szakos hallgatók számára.* Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2013.

The Basic Law of Hungary: A First Commentary. (szerk.: Schanda Balázs – Varga Zs. András - Csink Lóránt) Dublin, Clarus Press, 2012.

Ajánlott irodalom:

Bragyova András: *Az új alkotmány egy koncepciója.* Budapest, KJK-MTA ÁJI. 1994.

Dezső Márta: *Képviselő és választás a parlamenti jogban.* KJK – MTA ÁJTI, Budapest, 1998.

Wade – Bradley – Bates – Himsworth: *Constitutional and Administrative Law.* Longman, London, New York, 1986.